

Rakennusperinne & perinteinen rakentaminen

Tällä kertaa kerromme:

- + Mitä tapahtui Loviisassa?
- + Tiilentekokone herää henkiin
- + Räppänäposti uudistuu
- + Verkkosivut uudistuvat

Syysmietteitä

Olemme siirtyneet uuteen aikaan eli uusille nettisivuille. Siitä suurkiitos tekijäryhmälle ja etenkin Raino-Lars Albertille. Rämpänän toiminta on muutoinkin edistynyt mukavasti ja olemme saaneet asioita eteenpäin. Uudet nettisivut nostavat yhdistyksen profiilin uudelle tasolle. Toivonkin niiden lisäävän tietojen vaihtoa. Odotan myös paljon uusilta nettipalstoilta, sillä niiden kautta niin tavara kuin tekijätkin voivat löytää uusia kontakteja.

Vuosi on mennyt mukavasti. Järjestimme keväällä Kukkolan tilalla tapahtumapäivän, joka sai hyvin julkisuutta. Mukana oli kattotiilikoneen käyttöä ja punamullan keittoa. Osallistuimme myös Wanhan kaupungin päiville elokuussa ja syyskuussa teimme retken Loviisan Wanhassa vara parempi -tapahtumaan. Tarvitsemme lisää tällaisia tempauksia ja innokkaita talkoolaisia niiden järjestämiseen. Tapahtumat ovat mielestäni hyvä väylä saada uusia kontakteja ja vaikka vinkkejä omiin ongelmiin. Olemmehan yhteisen hyvän puolesta valmiit ottamaan osaa talkoiisiin.

Matkailu avartaa ja toivonkin, että räppänäläiset kertoisivat mielenkiintoisista tutustumiskohteista niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Annetaanpas samalla vinkki Toijalassa liikkuville: kävin Pihlgren & Ritolan tapettimuseossa ja siellä oli paljon mielenkiintoista nähtävää. Opastus oli asiantuntevaa ja perusteellista. Näytteillä oli alkuperäisiä suunnitelmia tapettimalleista, koneita eri aikakausilta ja paljon muuta. Sain kuulla, että lähiaikoina on tulossa uusi tapetteja käsittelevä kirja.

Suomessa on paljon osaavia ja ammattitaitoisia ammattilaisia ja Rämpänän yksi tehtävä on tuoda heitä esiin. Tulossa on lisää tapahtumia ja toivottavasti saamme jonkun mielenkiintoisen luennoitsijan paikalle tulevaisuudessa.

Toivon kaikille hyvää loppusyksyä ja ensi keväänä kuullaan taas. Olemme näet ajatelleet lähettää paperitiedotteen pari kertaa vuodessa. Ps. älä arkaile soittaa tai lähettää sähköpostia vanhoihin rakennuksiin liittyvissä kysymyksissä.

Terveisin pj. *Teemu Kuivalainen*

Puheenjohtaja ja tiilikone

Vanhojen talojen loistoa Loviisassa

Räppänän reissu Loviisaan

Loviisan vanhassa kaupungissa järjestettiin syyskuun alussa 2007 kolmatta kertaa Wanhassa-wara-parempi -tapahtuma. Viikonvaihteesta on kehittynyt valtakunnallinen perinne- ja korjausrakentamisen hehkutus. Tarjolla on vanhoja taloja, asuttua puutaloidylliä, antiikkia, taidetta, kotikirppiksiä, työnäytöksiä ja toinen toistaan houkuttavampia kotileivonnaisia kaupunkipihojen katveissa.

Loviisa kököttää Suomenlahden rannalla, tunnin ajomatkan päässä Helsingistä itään. Suuri osa Wanhassa kaupungin taloista on 100-150 -vuotiaita ja puurakenteisia. Tiiviisti rakennetut korttelit pienine asuntoineen ja taloineen olivat välillä huonossa kunnossa ja vähällä jäädä "kehityksen" jalkoihin. Nyt aika on kokonaan toinen: vapautuvat tilat ovat haluttuja ja hinnoissaan.

Ensikertalaisina me räppänäläiset ällistelimme huulet pyöreinä tutustuttavien kohteiden runsautta. Nähtävää ja koettavaa olisi ollut hyvinkin kahden päivän edestä. Mutta jos käytössä on vain yksi päivä ja vain hämärä käsitys, mitä kaikkea kortteleiden kätkestä löytyy, ei voi muuta kuin mennä sekaan vaan. Juuri näin me teimme!

Varsinaisia WWP-kohteita oli 25, mistä suurin osa kävelymatkan etäisyydellä toisistaan. Ostimme kahdeksan euron rannekkeet ja pääsimme "vieraisille" yksityisten ihmisten koteihin, työhuoneisiin ja suljettuihin pihapiireihin. Kohteiden erilaisuudesta huolimatta niitä kaikkia yhdisti omistajien halu vaalia rakennuksiaan ja korjata niistä itselleen elämisen tiloja, ei museoita.

Ratkaisujen kirjo oli melkoinen, vaikkei mitään varoittavia esimerkkejä erikseen esitelykään. Omistajien elämäntilanteet, tilantarpeet, mahdollisuudet käyttää aikaa ja rahaa kunnostamiseen tietenkin vaihtelee, mikä näkyi myös eri kohteissa. Valaisevaa oli nähdä eri vaiheissaan olevia "rojekteja". Oli viimeistä nuppia ja tupsua myöten sisustettuja tiloja mutta myös alkuperäisessä kunnossa myytävänä oleva merimiehen talo. Olihan sitä tietenkin siivottu ja stailattu kynttilöin ja pikku esinein houkuttavammaksi. Silti se antoi aavistuksen, mitä kaikkea kunnostustyö tulisi sisältämään.

Useimmiten kunnostus oli "vaiheessaan", eikä lopullista valmista aina tulekaan. Jännä lisä oli, että omistajilta itseltään saattoi kysellä lisää kiinnostavista yksityiskohdista ja pinnan alle kätkeytyvistä asioista.

Työnäytöksiä ja taitajia oli paikalla runsaasti. Esimerkkejä oli hirsityöstä, uunien muurauksesta, pinkopahvin asentamisesta, koristemaalauksesta - ja tietenkin Wenzel Hagelstam arvioimassa antiikkiesineitä.

Tämä reissu otetaan ehdottomasti uusiksi ensi syksynä!

Lisätietoja: www.wanhassa-wara-parempi.fi

Auli Muhonen, mukana ollut

Kattotiilikoneen uusi elämä

Vuosi sitten Rappänä sai käyttöoikeuden sementtikattotiilejä valmistavaan laitteeseen. Luultavimmin tiilikone on valmistettu 1930-40- luvulla. Konetta oli säilytetty pitkään heinäladossa, jossa korrosio saattoi rauhassa nakerrella sitä. Viime keväänä puhdistimme koneen ja kokeilimme tiilien tekoa. Näin jälkeensä tuumattuna kokeilu oli melkoista arvailua. Emme tienneet koneen käytöstä juuri mitään. Kuten arvata saattaa, ensimmäisillä kokeilukerroilla intoa oli ehkä liikaakin. Tuloksena oli melko epäonnistuneita tiiliyksilöitä.

Kukkolan päivän tapahtumassa 20.6.2007 saimme koneelta koneen käyttäjältä kädestä pitäen opastusta tiilenteeseen. Viljo Romppanen on tehnyt tiiliä 1950-luvulla ja hänen tekemät kattotiilet ovat edelleen käytössä.

Vanhan mitan mukaan tiilimassaan laitettiin 50 kg sementtiä, 14 lapiollista hiekkaa ja kaksi lapiollista filleriä. Massa tehtiin myllyllä tai poljettiin jaloin. Jaloin tehtynä laariin lisättiin hiekat ja sementti, jotka sekoitettiin keskenään kuivana. Kuivaan ainekseen tehtiin keskelle kuoppa johon lisättiin vesi. Tupakan mittaisen tauon jälkeen massaa alettiin polkea jaloin.

Laastia nostetaan peltimuotille ja tampataan muotoonsa. Kuulostaa helpolta, mutta vaatii taitoa. Romppanen kertoi tehneensä 250- 300 kpl kattotiiltä päivässä. Siis eipä muuta kuin hommiin! Tuo kuulosti meidän aloittelijoiden korvissa melkoiselta urakalta. Parin tunnin kokeilun jälkeen oli näet valmiina puolenkymmentä melko suttuisen näköistä tiiliyksilöä.

Viljo Romppanen ja kone

Tärkeää koneen käytössä on, että kone on puhdas, etenkin tamppikelkka. Laastin on oltava riittävän kostea ja hiekan raekooltaan sopivaa.

Romppasen kertoessa 50-luvulla käytössä olleista työmenetelmistä saatiin samalla runsaasti tietoa kadonneesta paikallishistoriasta. Onneksi paikalla oli lehdistö ja radio tekemässä juttua tapahtumasta.

Vanhan kaupungin päivässä 18.8.2007 kokeilimme jälleen kattotiilien tekoa. Mukana oli karkeampaa hiekkaa. Yhden valmennuskerran jälkeen työ sujui juohevammin. Tästä huolimatta kävi selväksi, ettei kukaan ole seppä syntyessään. Vaatii edelleen harjoitusta, jotta tiilen pinta jäisi sileäksi. Kokeilut siis jatkuvat.

Mahdottoman mielenkiintoinen aihe tuo betonisten kattotiilien teko. Satutko tietämään jonkun, jolla on käytännön kokemusta kattotiilien teosta? Olisimme iloisia kaikesta lisätiedosta.

Teemu Kuivalainen

Laastiresepti:

1 osa muuraushiekkaa, raekoko 0-4 mm
Lisätään filleriä (7 osaa hiekkaa, 1 osa filleriä).
1 osa sementtiä
Sekoitetaan kuivana, lisätään vesi.

Uusi postituslista

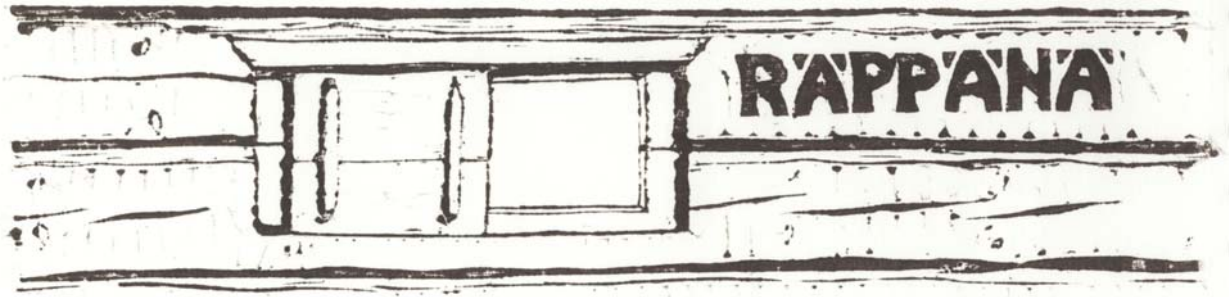
Ovatko sähköpostitietosi ajan tasalla? Vastaus on kyllä, jos jo tiedät, että Räppänän sähköpostilista on muuttunut. Yhdistyksen tiedossa olevat osoitteet on liitetty uuteen Räppänäpostiin, ja vanha yahoogroups-lista poistuu vähitellen käytöstä.

Käyttäkää jatkossa uutta osoitetta: rappanaposti@rappana.fi. Listan jäsenet voivat sen kautta tiedottaa toisilleen tärkeistä asioista. Myös Räppänän hallituksen tiedotteet jäsenille leviävät pääsääntöisesti tämän listan kautta.

Vain listalle liitetyt voivat lähettää viestejä. Tunnistus tapahtuu lähettäjän sähköpostiosoitteen perusteella. Käyttäkää siksi lähettäjäosoitteena aina sitä osoitetta, jolla teidät on liitetty listalle.

Jos haluat liittyä listalle, jos osoitteesi on muuttunut, jos sinulla on vaikeuksia listan kanssa tai jos haluat poistua listalta, lähetä vapaamuotoinen viesti listan ylläpitäjälle osoitteeseen owner--rappanaposti@rappana.fi

Raino

Sivuston tunnuksena on Heikki Simolan laatima Räppänä-logo

Räppänen kotisivut valmistumassa

Räppänen uudet kotisivutkin ovat valmistuneet, vaikka joltain osin vielä keskeneräiset. Käykää katsomassa ja levittäkää perinnerakentamisen ilosanomaa.

<http://www.rappana.fi>

Vapaamuotoiseen keskusteluun voi osallistua Räppänätorilla. Tämä onnistuu myös anonyymisti. Esimerkkinä on nimimerkki pärehöylä, jonka takaa löytyy verkkosivujen hallinnoija. Räppänätorilta löytyy myös osta & myy -palsta ja kysymyspalsta. Osallistuminen torilla käytäviin keskusteluihin vaatii rekisteröitymistä (klikkaa kohdasta "Rekisteröidy").

Taitajarekisteri tarvitsee vielä taitajia. Levittäkää sanaa ja välittäkää esitettä ja ilmoittautumislomaketta, jotka löydätte kotisivuilta. Kiitos!

Kotisivujen, Räppänätorin ja Räppänäpostin ylläpitäjinä toimivat toistaiseksi Marja Nenonen ja Raino Albert (pärehöylä). Heihin saa helposti yhteyttä sähköpostiosoitteella webmaster@rappana.fi.

Parhain terveisin, *Raino*

Kuinka rekisteröidyin Räppänätorille

Kävin juuri keskustelualueella. Itse ei näemmä pääse kirjoittamaan ennen rekisteröitymistä. Tein niin klikkaamalla kohdasta "rekisteröidy".

Ensimmäisenä jouduin hyväksymään alueen säännöt. Hyväksyin ehdot ja samalla vakuutin olevani vähintään 13-vuotias. Ikäraja on kuulemma usalainen keksintö. Mikäpä siinä.

Seuraavan jouduin keksimään käyttäjätunnuksen ja salasanan sekä antamaan oman sähköpostiosoitteeni. Kuten lehdissä juuri oli juttua, salasanaksi ei kannata valita tunnettua kirosanaa tai vastaavaa. Esimerkiksi hääpäivä siipan alkukirjamien väliin laitettuna on selvittämätön juttu. Tai postinumero ja omat nimikirjaimet. Sitten piti vielä kirjoittaa avoimeen tilaan vahvistuskoodi. Tällä ilmeisesti karsitaan pois vakoiluohjelmat ja vastaavat hyvä niin.

Käyttäjätietojakin kysytään. Niihin en kirjoittanut mitään. Sitten tulee tärkeä kohta: käyttäjävalinnat. Koska listalle pääsee kirjautumaan kuka tahansa, varovaisuus on viisautta. Ei siis sähköpostiosoitetta näkyviin. Jos haluat saada ilmoituksen vastauksista omin viesteihisi, valitse “kyllä”. Uusista viesteistä ilmoittaminen voi johtaa postitulvaan, jos alueelle tulee paljon kirjautuneita. Valitsin “ei”. En myös halua ponnahdusikkunaan tietoa uudesta viestistä, siis “ei”. Loppuihin voikin valita mitä mieleen tulee. Kieli- ja muihin asetuksiin ei tarvitse puuttua.

Kun kaikki on kunnossa, klikkaa “lähetä”. Se on siinä!

Käykääpä vilkaisemassa toria! *Risto*

Päreitä ja perinteistä rakennustaitoa ***Räppänäläiset Vanhan kaupungin päivässä***

18. päivä elokuuta järjesti perinnerakentamisen yhdistys Räppänä Torikatu 12:ssa rakennuspihan, jossa yleisö voi tutustua käsityövaltaiseen rakennustaitoon, korjausrakentamiseen ja luonnonmukaisiin rakennusmateriaaleihin.

Tapahtuma oli osa vuosittain järjestettävää Vanhan kaupungin päivää. Totuttuun tapaan esittelypisteitä varten varattiin kaksi Torikadun puoleista pihaa korttelista 48. Paikka sopii hyvin tähän tarkoitukseen, sillä edustaahan Vanhan Kulma ja entisen Osto- ja myyntiliikkeen tienoo vanhaa kaupunkirakentamista parhaimmillaan.

Rakennuspihalla esitteli Tahvanaisen Teemu vanhan ajan maaliaineita, Muttosen Ossi hirsirakennuksen kengittämistä, Hanna Savisaari ikkunoiden kunnostamista ja Teemu Kuivalainen saven käyttöä modernissa rakentamisessa. Esillä oli myös Idän Kuitumestareiden pellavaveristeitä ja muita luonnonmukaisia eristemateriaaleja. Pihalla keitettiin punamultaa myyntiä varten. Keittomestarina oli Juhan Nuutinen. Tapahtuman järjestelyihin osallistui monia muita räppänäläisiä, joille laitettakoon tässä yhteinen kiitos!

Varsinainen yleisömagneetti oli päreiden valmistus vanhalla pärehöylällä. Pärempöstarina toimi Pertti Hyvärinen ja vastaanottajana Hannu Voutilainen. Työnäytös toteutettiin entisen Osto- ja myyntiliikkeen pihassa Torikatu 10:ssä.

Suuri osa näytteilleasettajista kuului Räppänän jäsenkuntaan. Muutkin toki pääsivät pientä korvausta vastaan esittelemään taitojaan ja tuotteitaan. Näin tehdään varmaan myös ensi kesänä. Onhan yhdistyksen tavoitteiden mukaista auttaa perinteentaitajia kohtaamaan mahdollisia työnantajia tai ostajia.

Selostuksen laati yhdistyksen sihteeri Risto Ikonen